

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Enkele bedenkingen ter gelegenheid van 20 jaar VERSO

Marc Jegers

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Overzicht

Ondernemen/onderneming

(Meng)vormen

Hiërarchische hybriditeit

(Geen) winst = sociaal?

Management = management = management = ...

Voorbeeld 1: 'Governance'

Voorbeeld 2: Motivatie

Geen besluit maar vragen

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

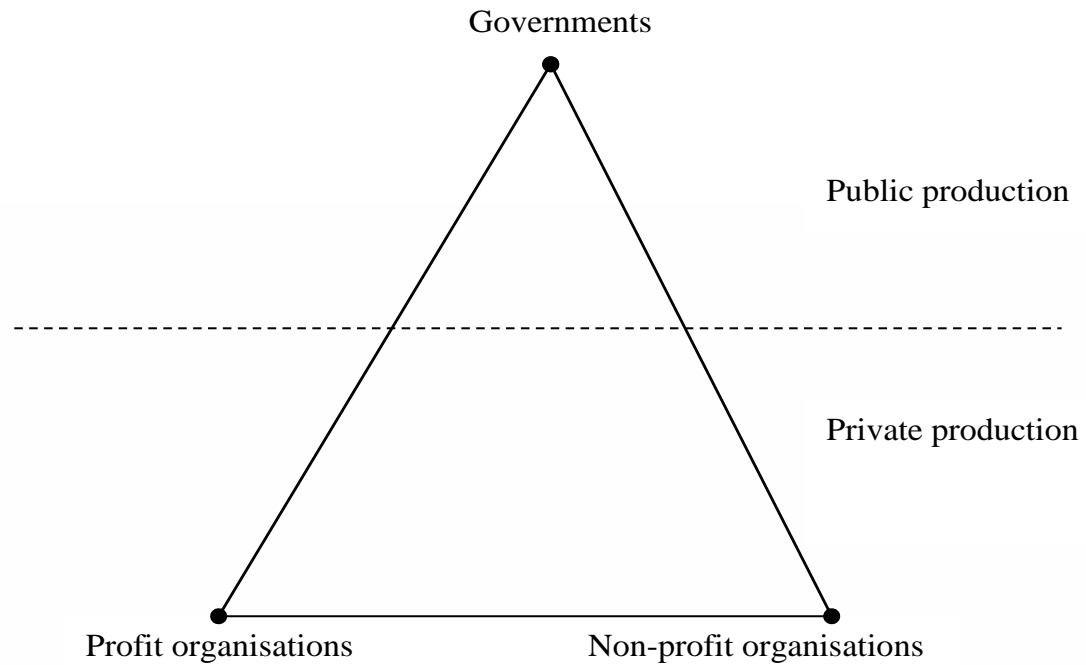
Ondernemen/onderneming

Ondernemen: 'actie' om een bepaald doel te bereiken

Onderneming/organisatie: institutionele vorm

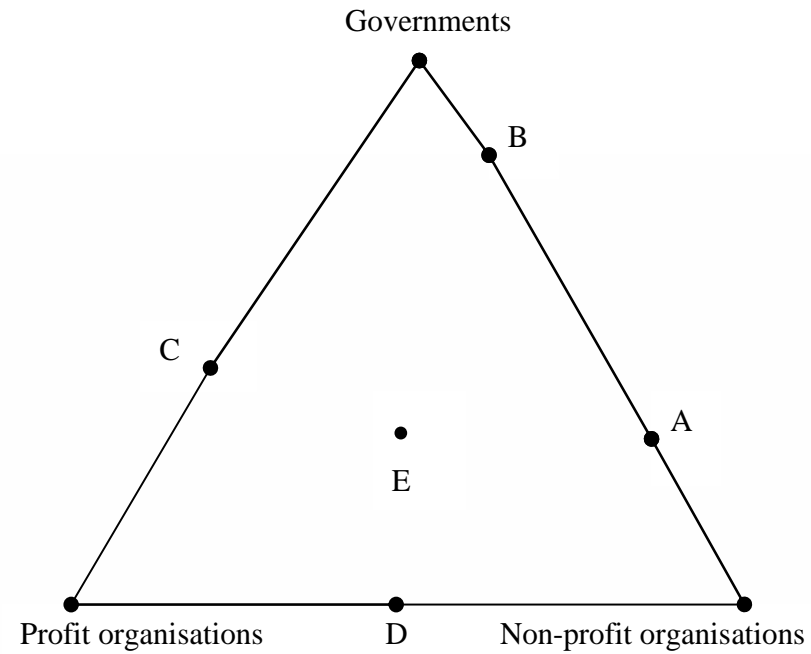
Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Ondernemen/onderneming

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

(Meng)vormen

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Hiërarchische hybriditeit

Financieel doel > niet-financieel doel: CSR

Niet-financieel doel > financieel doel:
'sociale' onderneming

(ongeacht institutionele vorm)

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

(Geen) winst = sociaal?

Financieel doel = inkomsten voor eigenaar (winst organisatie) \neq inkomsten voor organisatie

Winst = welvaart = sociaal?

Geen winst = welvaart = sociaal?

Sociaal = ?

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Management = management = management = ...

Management:

- Plannen
- Organiseren
- Leiden
- Controleren

met het oog op het bereiken van welke organisatiedoelstellingen ook.

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Management = management = management = ...

—————> welke doelstelling ook, proces is hetzelfde:

visie

missie

SWOT

strategische alternatieven

strategiebepaling

implementatie

controle/monitoring

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Voorbeeld 1: 'Governance'

'Goed bestuur': zou van alle tijden moeten (geweest) zijn!

'Corporate governance':

Enron, Worldcom → Sarbanes-Oxley (SOx)

→ 'copy-paste' buiten US

→ 'copy-paste' non-profit organisaties, sociale
ondernemingen

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Voorbeeld 1: 'Governance'

Goede 'Governance': evenwichtige behartiging belangen belangrijk(st)e 'stakeholders' en afleggen verantwoording ('accountability') t.o.v. hen.

In organisaties waarvan belangrijkste doelstelling niet financieel is: 'upward' (sic) in praktijk belangrijker dan 'downward' (sic). —————> begunstigen (niet in SOx) in de realiteit een ondergeschikte (directe) rol.

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Voorbeeld 1: 'Governance'

Twee studies over België (Lore Wellens, Marc Jegers):

Organisaties vinden rol begunstigden belangrijk,
begunstigden merken daar weinig van.

(2014) Beneficiary participation as an instrument of downward accountability: a multiple case study. *European Management Journal* 32: 938-949 (35 case studies).

(2016) From consultation to participation: the impact of beneficiaries on nonprofit organizations' decision-making and output. *Nonprofit Management and Leadership* 26: 295-312 (enquête: n=790).

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Voorbeeld 2: Motivatie

Oprichters (Avner Ben-Ner, Theresa van Hoomissen):

- Inkomen (+)
- Opleiding (+)
- Individuele historiek (+)
- Context: bestaand aanbod (-), onzichtbare kenmerken aanbod (+), belang aanbod (+), sociale cohesie (+)

en: altruïsme (zuiver en/of onzuiver)

(1991) Non-profit organisations in the mixed economy: A demand and supply analysis. *Annals of Public and Cooperative Economics* 6: 519-550.

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Voorbeeld 2: Motivatie

Managers/'kern'medewerkers:

altruïstisch/intrinsiek gemotiveerd (relatief lager loon en hoger niveau welbevinden t.o.v. profit sector; crowding-out gedocumenteerd).

Andere werknemers:

geen noemenswaardige verschillen.

(gemiddelden!)

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Geen besluit maar vragen

- Is alles wat (monetaire, niet-monetaire) waarde creëert in de samenleving sociaal?
- Indien wel, is elke onderneming/organisatie dan een sociale onderneming?
- Indien niet, is elk 'sociaal' doel ondubbelzinnig sociaal?
- Indien niet, is sociaal ondernemen/besturen/managen fundamenteel verschillend van ondernemen/besturen/managen, of enkel qua implementatie?

Is het nu (a)sociaal ondernemen of ondernemen?

Geen besluit maar vragen

- Is de reële invloed van begunstigen van organisaties met niet-financiële doelstellingen niet (veel) te beperkt?
- Zijn bepaalde medewerkers van organisaties met niet-financiële doelstellingen fundamenteel anders dan de andere mensen?

DANK U

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL